

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 3.º
(Bussó baix à la escala)

Surt à llum puntualment
tots los divendres.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL.

SUSCRIPCIÓ

Ordina
Un trimestre 1 pesseta

Extraordinari
Un trimestre 2 pessetes

Las suscripciones
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntims
ó en timbres
especials pera periòdichs

LA SABATA AL BALCÓ

La pobreta Barcelona,
feta ja una calavera,
en lo balcó 's desespera
del mico que se li dona.

Y D. Paco 'l Satisfet,
més trempat que un reverent,
dels Reys està molt content
pels regalos que li han fet.

LO GRAN CONFLICTE

Ja ho haurán tal vegada sentit á dir. Los dos homes més amichs d'entre ls amichs de la democràcia monàrquica, los que sempre havian estat á partitirse un pinyó, acaban de partir peras, seguint la fatlera de que en política sempre hi hagi algo que partir.

L'interés del dia en lo fandango nacional està posat en la tremenda, espeluznant y recargolada qüestió Martos-Canalejas.

Com ha vingut lo conflicte? Allà va lo que diuen los periòdichs madrilenys:

Nombrat ministre de Gràcia y Justicia lo Sr. Canalejas, tenia de ferse 'l nombrament de subsecretari: Lo Sr. Martos recomanà un amich pera aquest càrrech, y 'l Sr. Canalejas se quedà de subsecretari un altre amich particular seu, y ja la tenim armada.

Un periòdich anomenat La Monarquía insinuà lo que 'n diu las exigencias del president del Congrés, en Canalejas escriu á Martos sobre això, en Martos fa públich l'assumpió y porta 'l periòdich als tribunals, y ja la tenim renvida.

Diuen que sembla mentida que per rahó de donarse un empleo dos tan elevats personatjes y tan amichs renyeixin de sopeton y tan à la valenta? Donchs fillets, això es fer política.

Cada home d'importancia en lo nacional marmagnum de Madrid té de tindre, pera conservar son valer polítich, un cert número de amichs, nulitats casi sempre, que á cambi de que 'l personatge cuydi de ferlos diputats, gobernadors, subsecretaris y fins ministres si pot, ells 'l apoyaran en tot y per tot, siga dret ó siga tort lo que 'l altre 'ls mani. D'això se 'n diu seguir las inspiracions de tal ó qual eminencia. Aixís se troban á las Corts los grups d' en Gamazo, d' en Casola, Lopez Domínguez, Montero Rios, Becerra, Martos, Alonso Martínez, etc., y la influencia d'aquestos respectius senyors en la cosa pública se pesa pel grup dels amichs diputats, ministres ó senadors que 's segueixen á ulls cluchs y cervell tancat.

Explicat això, ja no resulta extrany que 's lliurin gran batallas per la colocació dels amichs ni que las qüestions personals prenguin sempre un vol y una importancia que may se concedeix á lo que més interessa al país. Com conservar la importancia personal es la primera preocupació dels grans polítichs, resulta de primera necessitat la intriga pera obtindre la influencia artificial que proporciona la adhesió incondicional dels amichs ben colocats.

Tal es l'art de la política que priva fa temps á Espanya, y qui no ho vegi ben clar mereix la calificació de cego del enteniment.

Això sapigut, resultan plenament justificadas y sobradament lliógicas las rahons entre en Martos y en Canalejas, y son rompent de de sobras motivat tractanse de la colocació d' un amich, cosa que no tindria rahó de ser en la política espanyola si s' hagués tractat d' un impost, un dret polítich y de qualsevol altra cosa de verdadera importancia ó trascendencia.

MÉS SOBRE LO DE TARRASA

Dimars d' aquesta setmana anarem á recullir impresions sobre 'l terreno, respecte á lo que passa en aquesta fins avuy tranquila y pacífica ciutat, y no 'ns va doldre 'l viatge.

Després de la escena del que portava 'l cabàs de petardos al Ateneu Obrer, de la diligencia que 's socios d' aquesta corporació demostraren pera que fos detingut aquell subjecte y pogués la justicia trobar rastre sobre lo que té entre mans, ha causat un general estupor, per no donarli altre nom, la presó dels quatre individus constituhits en comissió de socorro als presos antics, per més ó menos suposats presidents del citat Ateneu.

Lo bon sentit del poble, raciocinant ab la senzillesa que té per costum, no pot explicarse que la justicia mani agafar y tancar com empedernit criminal á qui semblava que s' havia proposat auxiliaria en lo descubrimt d' un crim intentat contra els mateixos.

Això es igual,—sentirem dir,—que si á mi 'm sortís un lladre á robar, y donantme part á la justicia y auxiliantla pera agafarlo, després me portessin á mi á la presó per pensar si fora jo mateix lo qui 'm volia robar y no 'l lladre.

—Després se queixaran,—afegia un altre,—de que la gent de bé temi á la justicia.

En fi, no son pera escritas las exclamacions que sentirem, porque de reproduhir las podrian costarnos caras; mes si es cert que escoltant als tarrasencs se dedueix que ells creuhen del tot desgraciadissima fins avuy la gestió judicial en l' assumpió dels treballadors presos en aquella ciutat.

Lo caciquisme no descansa treballant pera presentar com á dinamiteros als obrers socialistas.

A la infame tentativa del cabàs han seguit las següents intencions de petardisme moral ó material, segons enteraren á nostre Director:

Un desconegut se presentá á la dona d' un pres, ab fingit recado del jutje, pera ferli firmar un paper sense dexarli llegir.

Un desconegut se ficá á la casa d' un obrer del Ateneu per la porta del darrera y d' amagat, y al toparse de sobte ab la dona de la casa no sapigué qué dir de moment, dihent luego que ja tornaria, y encara 'l esperant.

En una casa ahont dormen duas mullers de dos presos, havent deixat de part de vespre ben tancada la porta del carrer ab clau y barra, y deixant la clau al pany, al endemà al matí trobaren la clau que no més s' aguantava al pany ab una dent, y al treure la barra la porta quedá oberta... s' havia pogut fer retirar la clau y obrir lo pany, pero la barra impedi que pogués esser oberta la porta.

Altres desconeguts s' han presentat á donas dels presos dhentlhasi que diguessin que sabian qui havia tirat aquell ja cèlebre petardo, y 's posaria en llibertat al seu marit.

Tot això fet per desconeguts en una població ahont casi tothom se coneix y després de la intenció del cabàs, prova que 'l caciquisme encara no 's dona per venut, y 'ls obrers tenen de dormir ab un ull obert pera no ser victimas de las infamias dels petardistas caciques, que procuran fer corre 'l tarugo dels cartutjos pera després descubrir als que tan gran interés tenen en fer semblar criminals devant la llei.

Lo descrédit y 'l ridícul té d'acabar ab los caciques tarrasencs.

La massa popular s' ha apoderat ja del assumpió, y sense saber com ni per ahont, y aplicantli la música dels ratas de La Gran Via, sens dubte per lo que de ratas tenen los caciques, s' ha anat formant una canció dedicada á la Caixa dels Morts, que tal com nos la donaren la trasmetem á nostres lectors. Diu aixís:

RATA 1.ª.—Los llabrats y calxerats
Id. 2.ª.—Están que bufin.
Id. 3.ª.—De tanta rabia.
Los 3.—Quan surten de la caixa ab la vista baixa
tots surten molt depressa porque 's rebalta.
RATA 1.ª.—La canó de la caixa.
2.ª.—No 's hi agrada.
3.ª.—Ni 's acomoda.
Los 3.—Y si alguna vegada senten cantarla
sortir voldrían tornar-se per no escoltarla.
Pues tota los calxerats,
es cosa sabuda,
que solen tenirse
la conciencia bruta.
Quan van á la caixa
tots están contents,
perque diu que prompte 's farán dependents,
perque diu que prompte 's farán dependents.
Quan no saben de quin modo
han de guanyar los galons
fan comprometa á no 's altres
y tots fan de polissons.
Es una delicia
lo ser enterats
dintre de la caixa
d' aquesta ciutat,
y porque dels presos
tenim compassió
sempre 'ns perseguetexen
y volen ficarnos
dins de la presó.

LA INMIGRACIÓ ARGENTINA

Sent tan gran la emigració europea á n' aquest país, natural es que vinguin personas de tots calibres y de totes las aspiracions.

N' hi han que venen ab moltes pretensions y altres... que encara 'n portan més.

L' altre dia 'm deya un americà novell, procedent de Catalunya.

—No es extrany que aquest país adelanti tan ràpidament: primer per la molta gent que hi venen y després porque los que hi venim som lo fioret de las nacions, lo bo y milló dels altres països, es dir, lo non-plus-ultra del treball, de la ciencia y del ingeni.
Jo al sentirlo volia esclari una riulla, que 'l no haver-

la fet, me va costar sis hores de mal de ventre, pero li vaig insiniar la explicació del per qué de la cosa y 'm va contestar molt seriós:

—Home, es ben senzill, lo sol fet de haver tingut lo valor de passar l' any, prova que som més espavilats que 's que 's quodan, porque si un es lleat no 's queda allí!

Aquestes rahons m' haurien convenut á no toparme lo dia següent ab un que va dirme:

—No val cap dependent francès ni espanyol, los francesos porque 's creuhen valdre molt y no serveixen per res, porque los bons ja se 'ls queden allí; los espanyols porque son massa altius y si be, quan arriben se comprometen á tot, aixís que 's veuhen una mica las orellas me deixan en blanch.

—Y donchs, quina classe de dependents vol?

—Italians, porque, més humils de carácter, entre los molts que no valen res, de lluny y lluny no surt algun aixís, aixís, al que se li fa fer de tot, se li diu tot y may se 'n van fins que 's desparto.

Aquest que 'm deya això, es un francès que agafa cada turca que 's àngels hi canten en cos de camias, y que l' hi passa allò de: «Dios te dé ventura, hijo, que el saber poco tombala,» com deya una vella que 'm ficja la toca á Lleida.

Al principi, tots som molt retrets, tots volem economisar y hasta 'l cel ab las dents agafarim per fer la fortuna, objecte, còspide, fi, ó lo que 's vulga de las nostras aspiracions.

Una copa val vint centaus.—Oh, això es una pesseta! —diu un recent vingut,—que es cas gastar tant, quan allí ab un calé del fort me 'n passava; ¡aquí gastaré una pesseta!

—Això es un tratament,—diu un altre,—¡un peso y mitj un periòdich y á Espanya una pesseta no mé!

—Jo posarme á la societat! ¡ja frescal á Espanya per quatre ralets al mes ballava cada festa y aquí pagan quaranta! ¡no ballan!

Esá dir, totes las deduccions se conclouhen á deduir lo valor dels peyor á pessetas y naturalment, tot es carissim.

Més enllanter, comensém á girar los càlculs, pensant en que 's pesos d' aquesta republica no valen més que tretze ralets á conseqüencia del cambi d' or ab paper.

Y ve 'l temps, que tot ho madura ¡y saben com acaba!

Donchs per donar als pesos lo valor de las pessetas y als centaus lo dels céntims y jaméa Castilla! ¡allavors la gran heretura se 'ns manifesta ab tota sa provocadora tentació.

Gastar cinch céntims per un café, vint per una copa, deu per un paquet de pitos y un y mitj per un periòdich no mata, no es car.

¡Quin país més deliciós!

Pero entre tant nos quedem ab las barres al sobrete. ¡Vivan los càlculs rumbosos de fer de pesos pesseta!

Hi ha de quan en quan algun papenat que no 's conforma ab aquest estil de calcular.

Pero desseguida li surt un rumbó, pràctic de la cosa, que s' dona fums de críollos, ab aquella frase que tot ho tapa:

—Som á América!

A. PLÀ Y FARRANDO

Rosari de Santa Fe, 6 Novembre 1888.

CARTAS DE FORA

Vilanova y Geltrú 29 Desembre 1888

Endemianit Director: La nit de Nadal s' ha celebrat per la gent lliuada d' aquesta vila d' una manera molt caya.

En los antics magatzems de can Samà van guarnir espay com una plassa de toros, tencat per una barrera feta ab cordas y banchs y que estava ocupada per un públich numerós y ab desitjos de riure una estoneta. Al bell mitj hi havian guarnit una cosa com un kiosco, ab un lleterero gros que donava castanyes á la gramática lleitina, puig, que deya lo següent: Gloria isocaelis Deus. Dintre de la barraqueta y sobre un bon jas de palla, hi havian plantat tota una segrada familia, mitj despintada y plena de llimperrons.

Una colla de mossos que ja foren bonas per remey, ab unas faldilles vermelles y totes plenas de colorayna, ballavan y cantavan aires místichs, mentre que una quantitat beneyt feyan los pastoretos clavante mutuoament fortas ciudieladas, arrossegantse per terra y buscant totes las maneres de fer riure á la gent. Tres ó quatre conegudas beatas, ab grossos porrons plens de xarel·lo, anavan repartint sanch de Deu entre 's pallassos que, cada vegada més animats, no paravan d' entonar càntichs d' albanxa al ànio de la bola.

President tot aquell bullit y assegut darrera una taula que sostenia un magnífich porró y dos ciris encesos, s' estaba tot repapat l' Anton, que es un vicari de la parroquia del Mar, gran buscador de Aicas de Maria y aficionat á las figas; y un tussinet en tota la extensió de la perxula.

Després de quatre horas de jarama l' Anton s' aixecá y, á tall d' arrenca caixali, va esperar un sermó ple de barbaritats, dihent, entre altres cosas, que si no hi ha més concurrencia á las festas de can Deu, vindrán temporals y tot anirà al canyet. Mentres abocava bolas los disfressats se poseren á ballar un vals al so d' un armonium que havia servit pera sonar cosas religioses.

Al veure que no més se 'l escoltaván sia ó set criaturas, l' Anton agafa 'l barret de punxas, se 'l posá y va

tocar pipa cap a la rectoria, acompanyat per un sereno i un boato. Tots los actors, després de ferse un bon fart de ballar i de vuydar porrons de vi, varen acabar per recorer los carrers fent brometa, fins que, al sortir lo sol, se'n anaren a dormir la mona.

Tot Vilanova no parla avuy d'altres cosa, fent justícia al vicari Anton, organiscador i director de la festa. A propòsit d'això, molta recordan aquells bons temps en que l'anomenat vicari era assidu concorrent a la casa de les tres cadiras.

Podeu disposar de vostre germà en Llaützer

MARLETON

Vilassar de Mar 30 Desembre 1888

Amich Director: Crech molt del cas contarli la subasta dels trastos que m'van embargar. La papeleta d'avis deya que'l dia 17, de 10 a 11 del matí, se faria. A un quart d'onze jo ja hi era; al entrar vaig donar un vistazo a tota la sala, y sols hi havia l'agent executiu, lo depositari y l'agutzil ab dos serenos; de manera que allò que diu la llei de que ha d'estar present l'alcalde ó en defecte d'ell un concejal, no hi havia res. Canat d'estar-me allí tot sol a tres quarts de dotze vaig anarmen deixant als empleats mirantse 'ls uns ab los altres, sens que ningú hagués posat dita en res.

Abans de ferse nit me digueren que tot estava venut, havent sigut los compradors los mateixos dependents de la casa. Què hi sembla, hi ha barra! Donchs aquí tot se fa aixís, que segons lo nostre alcalde es ferse ab la llei de la md.

LAUREANO VILARROBIA

Manresa a de Janer de 1888.

Apreciat Director: Com en la varietat hi ha'l gust, no dupco que 'ls moltissims llegidors de son descausit periodich, acceptaran ab agrado alguna noticia d'aquesta terra abont tant 'n hi engeixan los tosinets, freres, capellans y altres animacions per l'estil.

No 'ts parlaré dels jesuïtes, perquè aquets ja tenen prou feynas ab certa concejala y algunas viudetas de primera que la frisanxa espiritual que senten les mortifica y las fa maticncjar un xich a fi de trobar lo consol que tan caritativament se 'ls proporciona en lo gualvil dels pecats.

Tampoch vull entretenirme ab los tanocas del Centro Catòlic, que la nit de Nadal, guarnits com simples, dirijits per lo capità Menaya y uns quants sonnyeres, rondavan pels carrers baladriciant y fent lo burro, com si'l florocano estigues a punt de reventar.

De lo que tinc ganas es d'ocuparme del nostre municipi y del nomenclament de alcalde de R. O. en favor del Quimet de casa seva. Quina greca s'espera ab motiu del nomenclament! Lo Altar major, lo 77 ciencias, aquell que encara no li han strapatats may, y altres del mateix colí, están que petan de dents per la frescor que 'ts causa l'ou que ab tan descaço los hi ha aixafat un diputat provincial, que sens dupte, com ja té per costum, pesca una altre breba. Afançament, veyent això, tot l'element liberal duriam agafar la ombra y enjagar lo Fabraquet a buscar turró a un altre puesto que no li coneguin la baba! Aquesta classe de polítics no honran a cap partit!

Si alguna vegada juga al borinot, pegui fort y pari compte ab la gerra, no 's fíbi de Heugermes, recordi que hi han Santos que amensanen y Santos que pegan.

Sembla que alguns companys tenen ganas de fugir d'estudi; sols los possibilistas assistiran a classe; lo demás ja ho sentirá passar.

Ab allò dels buccys de can R. no s'hi encaparrí, li demana son amich

LAURENCO CASULLÉ

Carme a Janer 1888

Amich Director: Fa alguns anys que entre la familia d'aquest poble passen cosas que no deurien passar. Dích familia, perquè jo considero com una familia a tota los habitants d'un poble, perquè l'un necessita a l'altre per viure y tots som sers humans.

Donchs com anavam dihent, jo verdaderament viach intranquil fa uns quants anys, perquè no hi ha fraternitat entre dita familia, tenint la part més grossa de culpa lo malehit impost de consums.

Succeheix que la població está partida en dos bandos, y quan 'n un té de tallá 'ls dita impostos, ho fa carregant molt al altre, y l'altre dia que aquest ho fa aprere 'l'altre en aquells.

Quan la familia tenen feyna, y 'l'altre 's pagava a bon preu, los que resultaven castigats podian encara pagar, perquè 'n guanyavan.

Pero avuy, Sr. Director, si que no sé com anirém, lo vi, que es la vida del poblr, lo pagan poch; la industria peperera va poch forta, y 'ls teixidors s'acaban de morir; resultat que la familia tota está en la miseria y 's encarregats del impost diuen que tenen de donar algun tot més al carregol de fer pagar pera quedar en pau.

Lo meu desiri fora que tot s'arregles en justicia y ab bona armonia, pero m sembla que tot continuari pel mateix camí, ocasionant mala de cap, odia y altres cosas, y com menys feyna y cèntims hi hagi encara pitjor.

Aném a altre assumpto. Fa unses quantes setmanes que en una casa pública que hi va bastants gent, una mina de guix ó de terra apellidada Mère de Dieu, posada al mitj d'una becina abont s'hi recullen cèntims, va caure fentse a trossos. Lo qui la portava va arropellar los trossos ajuntantos esperant que 's fes lo miracle de que s'engraxessin sols per continuar demanant cèntims,

pero la mina no va fer cap miracle, y es que no deu necessitar diners.

Per últim sabré que en lo casino Centro de la Juventud Carmelita (això de carmelita es perquè 'l poble 'a diu Carme, no s'ho prengui per cosa fraxeca) s'ensenya d'escriure, llegir y comptes, y molta son los que n'aprenen. Per ara n'ensenya algun sociu, esperant poguer tindre recursos la societat pera pagar un mestre, y d'aquest modo anar fomentant la instrucció del poble en aquest recó de mon.

Disposi de son amich

UN DE PAU

[VIVA LA LLIBERTAT!

«Que'n som d'imbecils los homes!
Proclaman la llibertat
y no 'ts repugn ab lo cap alt!
A casa nostra un esclau!»

Com lo presoner que plora
sota un cel d'obscuritat,
se contemplo dins la galbó
lo pobre aucellet, que avens
bebés aygua regalada,
se amagava pels cayners,
saltava de branca en branca,
corria l'ampie espay,
y de planuria en planuria,
de l'un prat a l'altre prat
sempre amorós se cantava,
sempre alegre ab lo cap alt!

Mes, avuy ¡pobret! ni puia,
ni salta, ni s'atoca 'l cap,
ni ostent sas ales pintades;
sempre arropat está;
ni beu, ni menja, ni corre;
l'anyoransa 'l deu matar
ó la química de veure,
solet en un nou estrany,
¡Pobre aucell!... m'ompla de llágrimas!
¡Pobre esclau!... con-dol me fa!

Per retornar-li la dita
li falta la llibertat,
la llibertat que es lo bálsam
més aplicable a aquest mal.

També 'l poble que du trevas
via febrils y apaxat
y no canta ni a passeja
per no dar gust als tirans,
y com l'aucel de la galbó
viu arropat y ab esclay,
esperant que se li trengui
lo ferro que 'l te lligat,
que per forsa té de serne
lliure qui no es criminal,
Donchs, aucellet, regositjat.
No vull veure't més esclau.
¡Fugí!... La porta 's deixó oberta.
¡Vola!... que ja 's donó pau.
¡Canta!... la no tens cadenas,
y... ¡Viva la llibertat!

JUANITO CATALA

Lo dia 5 del próxim Febrer se celebrará un dels judicis orals per una de las causa pendents sobre nostre Director a consecuencia del aixam de denuncias sofertas per LA TRAMONTANA.

Aquesta causa es la més petita que tenim pendents.

Com ja saben nostres llegidors, lo fiscal demana la hembra (dich) la friolera de quatre anys, nou mesos y onze dias (aixís, ab picos y tot, com ja salda un compte) de presó correctoral y duas multas que ja no'm recorda a quants centenars ó milers de misas pujan.

Defensará en aquell calamitós acte al empedernit criminal nostre amich lo distingit advocat Sr. Valles y Ribot, sostenint que procedeix la lliure absolució del processat.

Interim esperém tranquilament la resolució dels quins fallan, recados al pati del Mij y un petó a la Gardunya.

Continúa la llibertat d'imprenta manifestantse pels següents datos, que 's tenen d'efegir a la llarga llista que publicarem avuy fa quinze dias:

Acaba de condemnarse a quatre mesos y un dia de presó al director de El Socialista, de Madrid.

A la mateixa pena al director de El País, don Francisco Quero.

A cinch mesos de idem idem al periodista D. Joseph Lopez Suarez.

A sis anys de lo mateix y multa a D. Eudalt

Perez, per un article publicat en Las Dominicales.

A dos anys y quatre mesos de presó y multa a D. Joan Gutierrez de Tovar, director de La Crónica, d'Almeria.

Y continúa oberta la subscripció.

La reina regent ha felicitat al general Martinez Campos pel XIV aniversari de la proclamació de D. Alfons en los garroferals de Sagunto.

Hi ha qui s'extranya de que desde 'ls grasons del trono se felicití a un general per un acte de insurrecció.

Los quins això extranyan sembla que no sápiguen que aquella insurrecció va anar be.

Y que 'l general llavors sublevat devant del enemich fou lo qui portá las gallinas, que diuen los castellans.

Ja s'ha publicat ab tots los cel's y uts lo real decret fent marqués de Olerdola a nostre benemerit alcalde, catalá ilustre y ara de la sanch blava.

Aquest decret porta la fetxa de quatre dias abans dels ignocents.

Continúan las equivocacions en tot lo que 's refereix al senyor Riu y a la seva Exposició.

Diu lo decret establint lo marquesat d'Olerdola, que 's dona aquell títol «pels patriòtics esforços y altas virtuts del poble catalá que ha sapigut una vegada més enalzir a Espanya... etc., etc.»

Vaja, que si 's descuyda 'l fan noble pels mérits dels altres.

Aixó ja casi ve a ser com si 'l dia que jo tingues una ventrellada donguessin la purga al amo de la casa abont m'estich.

Lo Govern s'está ocupant de la gran pluja de creus, medallas y títols nobiliaris que 's van a repartir entre 'ls exposicionistas barcelonins, quina vanguardia ha sigut lo tan glatinós marquesat d'Olerdola.

Ab tanta noblesa com se va a repartir, lo Govern nos deixarà blaus a tots.

A lo menos de la sanch.

Una comissió de músics de la orquesta del Liceo ha anat a queixarse a nostre blau alcalde de que no se 's pagués lo que se 's acredita per concerts donats en lo palau de Bellas Arts de la Exposició.

Y saben què se 's ha contestat? Que 'l marqués d'Olerdola no rebia fins després de reys. La resposta es digna de ferlo rebre a tot temps.

Y de deixar blava a la comissió. Sense necessitat de títol nobiliari.

Ultimas noticias d'interés: A Saragossa s'ha descubert un desfalch de 60,000 duros en la secció de contribucions.

A Albacete s'ha comés un robo de 30,000 duros en la caixa de la Hisenda.

De Terrasa ha fugit lo calixer del Banch ab 20,000 duros.

Què diuen? (Si ja ha trobat la justicia als autors d'aquestas irregularitats?)

Ca, home, ca. Está tan enfeynada la pobreta engarjolant periodistas y treballadors!

Las Dominicales del Libre Pensamiento, de Madrid, acaban de veures novament acariaciadas pel fiscal.

A tal pas la vide va a sembrarli al apreciat colega un interminable possibilisme.

Un terrabastall de deu mil diables ha mogut la circular del ministre de la Guerra, prohibint que 'ls militars escriguin sobre qüestions políticas.

Será tan poch liberal com vulgan això de no deixar escriure als que portan sabre, que al cap devall tenen los drets individuals tan indiscutibles com tothom, mes no deias de tindre salero que ells que tantas vegadas han atacat lo dret dels demás ara 's vegin atacats desde 'l poder per una especie de matalas callando gubernamental.

Ells podran adobar lo refran dihent: —Qui a ferro mata a circular mort.

A Madrid s' han tirat aquestos dies alguns pèterols.

Ha anat per allí algun fabricant encicquillo de Tarrasa?

Extranyan alguns monàrquics que'l senyor Martos hagi portat als tribunals a La Monarquía.

De pitjors n' ha fet contra ella. Y ab més aplauso de tothom per cert.

Havém rebut la següent circular, que publicám ab gust.

Congreso de Amigos de la Enseñanza Laica.—Comisión organizadora.

Al ciudadano Director de La TRAMONTANA Barcelona.

Querido compañero: Desando dar impulso a la «Confederación Autónoma de Amigos de la Enseñanza laica, a fomentar las escuelas libres, prestar apoyo a las crendas, normalizar la publicación de su Boletín y preparar los trabajos necesarios para celebrar un Certamen en el que se premien los mejores libros que para la instrucción laica se presenten, y sirvan después de texto a las mismas, suplicamos a V. haga un llamamiento en su ilustrado semanario, a la vez que inicie en sus columnas una suscripción voluntaria y permanente para dar impulso a nuestros propósitos.

A su ilustrado criterio deja esta Comisión la necesidad que existe de extender por todos los medios la instrucción laica, y como la Confederación que inmerecidamente representantes tiene solo y exclusivamente a llenar este vacío que en España deja sentirse, a nadie más que a V. y lectores cotidianos de La TRAMONTANA, que amarán la libertad y su propaganda, podemos recurrir, en la esperanza de ver coronadas nuestras afirmaciones con el esfuerzo común de los amantes del Progreso y de la Emancipación.

Esperando de V. tan señalado favor, se despide de sendeño Autonomía, Instrucción y Libertad.

Por la Comisión de Estadística y Relaciones, El Secretario.

Barcelona y Diciembre de 1888.

Lo formar part d' aquesta Comissió nostre Director, nos impideix de dir altre cosa sino que en la Administració de La TRAMONTANA se atmeten donatius y adhesions a tan laudable objecte.

Nostre amic lo distingit advocat Sr. Vallés y Ribor ha tingut la desgracia de perdre a sa esposa, que morí lo dissapte passat després de llarga y penosa malaltia.

Nos associém al greu dolor del atribulat amic, desitjantli conort en aquesta dura proba a que 's faets de la vida l' han portat.

També nostre amic y colaborador J. Torrens ha tingut la desgracia de perdre un fill fruyt primer de son matrimoni.

L' enterro fou un acte purament civil, pronunciantse discursos en lo cementiri per varios socios del círculo lluirepensador La Llum, que assistiren al acte.

LIBRES REBUTS

El arte de ser feliz, novela de M. Brull.—L' autor de aquest libre es un impresor de Falset que quan té poca feyna se 'n dona ell mateix escrivint per les sevas caixas. El arte de ser feliz tancu un bon pensament moral y filosófic, está ben exposat, y sa lectura será sempre molt més profitosa que la de tantas novelas dramáticas com corren, que son veritables atacs al sentit comú. Forma un libre de 200 planas, no vol més que dos rals, y los pedidos se poden dirigir a son autor, imprenta, Falset.

Expunats, poesias de M. Fius y Palá.—Aquest tomet forma part de la Biblioteca montanyesa que publican los més aixertits liberals mallorquins, que tan be y valentament saben combatre contra 'l jesuítisme d' aquella leuítica ciutat. Expunats val un ral, se ven en llibrerias y kioscos, y porta traballs amorosos y polítics que fan passar molt be 'l ratle.

Los miracles de Lourdes per lo Dr. Ferrandis.—Hayém rebut los dos primers, que portan per nom Lo Cego y Lo Sord. Son una passatemps cómics que 's representan en lo casino republicá de Cornudella, posant en ridicul los miracles de la verge francesa que es un gust. Per poch que 'sa sobre l' epey donarém algun dia a coneixe a nostres llegidors algun fragment d' aquestos miracles, que no perque algun nascutu y representats en un poble petit deixan de valdre menos que molta que passen per bona en grans ciutats.

Calendari americá per l' any 1889.—N' havém rebut un de precioso de la variada colecció del conegut Bazaar dels Andalusos. Agrahim l' envío.

¡QUÉ TENS?

(A LA CARNETA)

—¿Qué 't passa que estás tan triste acostadote a prop meu?

¿Quin pesar es que 't contrista que d' aquest molo la vista fas moure ab dolor y greu? ¿Quin es aquest desconol que tota tu t' atagellas y 't porta tan de condol que 's omplenen de dol aqueixas finas pargellas? Mostrem nina, al natural, la pena que a tu t' enuja. —No séts encara animal que ab aix dimontri de pluja los ulls de poll me fas mal!

ANTONY DEL CORRAL

Uns tifus de mil diables s' han ficat a la Providencia, mantent una colla d' estadants de la casa. Y consti que no continuém los ignocents.

La Providencia es un convent de Banyolas y los seus estadants unas monjetas que 's tifus las ha cordades a pesar de totas las oracions que dirigim a son marit, enviantne unas quantes a la gloria.

Y ben mirat, ¿per qué dimontri temen y fugen del tifus, sent sixis que, piadosament pensant, la que rebenti de la malaltia anirà al cel a disfrutar de las delicias celestials al costat de son marit Vostre Senyor?

Y no obstant, no 'n vulguin més de metjes y potingas y fumigacions com emplean, arribant al extrém higiènic y racional de desembrassar lo convent y repartirse las monjetas entre unas quantas casas de vehins devots.

Vaja, ó no creuhen en aixó de la gloria, ó totas deurian desitjar quedar tifadas.

Tampoch s' entenen los carcas de Banyolas. Per si serán necedalistas ó carlins s' ha armat allí la de Deu es ells, ensumantse que 'l dia menos pensat se repartiran garrotadas, puig entre 's de las rahons no hi faltan tampoch mancos reverents.

Que Deu los illumini y ells ab ells se mosseguen los desitjem.

Dintre d' una capella de Florencia, un capitá del exercit d' Italia ha escabetzat una conde ab onze punyaladas y s' ha suicidat després. Lo que jo dich: no farse may dels que van per las iglesias.

Ab las ganas d' anar ó enviar gent a la gloria cometen tota mena de barbaritats.

Nos escriuhen dos socios de la germandat de Sant Cugat Sasarrigas, queixantse de que 's diners destinats als malalts los emplehen en funcions d' iglesia ahont se predica contra la llibertat y 's obliga als membres de la germandat a perdre 'l jornal pera sentir tan improcedents brams, que en la darrera funció anaren contra la Llibertat, Igualtat y Fraternitat del triángul revolucionari.

Mentres hi hagin liberals que 's prestin a fer de comparsa als carcatòlics, veurem aquestas y pitjors anomalies.

Dos piadosos devots de Leon, al sortir d' una funció piadosa del Círcul Catòlic d' aquella ciutat, se dongueren un curs d' amor al próxim a trompada neta, y no bastant aixó, se traigueren uns rosaris, dich! un punyal cada un, y miraren de fer portar a l' altre recados a Sant Pere aquella mateixa nit.

Veig que las oracions sistema teatro Olimpo van prenent peu que es un gust entre 'l remat de Cristo.

A Cáceres un reverent va entretenirse desde 'l cubell sagrat explicant a son piadós auditori lo que es un hospital de venéreo, ab gran luxu de detalls sobre 's dolors que senten los atacats d' aquesta enfermetat.

Se compren la competencia que tenia 'l reverent en aquest discerniment: parlava... per experiencia.

Aquell ensotnat que va esser sorprés a Madrid en una posició horizontal fent paralelo ab un' altra, y que fou conduhit a la presó, se 'n ha anat a fer una visita a Sant Pere, menjante

los caps de mistos de tota una capsa de cerillas.

Per aquesta canallassa negra no hi val inventar lo carretó dels gossos.

Prefereixen pendre la bola pera visitar a son Deu.

Pera fer us quant menos de lo més antich y menos civilisat.

Un reverent de Plasencia tenia una majordona guaspeta a son servicy.

Y un dia compareix ab tres nevodas a casa, poch menos que plougadas del cel, totas joves y que Deu n' hi doret.

Comensan a engelosirse unas d' altres, y jillets del rector! tal fou l' incomodo, que de quatre se 'n van anar inflant tres: la majordona y duas nevodas.

Si aixó no es procurar la multiplicació del remat de Cristo, que ni may.

En una casa del carrer Major d' Albacete la majordona d' un capellat ha desembrassat la hidropessia condicional que feys uns nou mesos havia adquirit fent certs exercicis piadosos en companyia de son director espiritual.

Lo fruyt d' aquesta piadosa acció, futur aprenent de sant, ha anat a parar a la borderia.

Per si al cel necessitan àngels, aquí a la terra alguns reverents se dedican a fabricar-ne.

CANTARELLAS

Las campanas del meu poble ja os dich jo que 'n son de simples, puig tocarán quan me mori sabent que no haig de sentirles.

Segons he observat al cel ha de ser terra molt bruta, si es cert de que solís hi van simples, velis y criaturas.

Moltas donzellas se tancan no per devoció ninguna sino perque al convent poden passar vida de gandulas.

Dels desenganyas religiosos? a ne 'l clero 'n puch dir gracias perque a no ser ell seria tan besto com un altre.

J. ESPAYSA RIBOT

XARADA

En un lu trové un dos tres que venia de Total, y portava un gros tertera que molt dos li va costar.

CANDOR SALOMÉ

ANAGRAMA

Tan burro es Tot com Pasqual ¡ey! en qüestió de capritjos, puig sempre los seus desitjos son fer tot sense total.

A. GIBERT

SOLUCIONS

A LAS GAMORIAS DEL NÚMERO PASAY

XARADA:—Os-ber-tran. Gasmotincio.—Entre un simple y 'l poder qui més hi fa més hi pert.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Rueda de la Universidad, 8

Almanach de La Tramontana

PER L' ANY 1889

SUMARI DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ

TEXT.—Lo Calendari Republicá.—CALENDARI REPUBLICA.—Posició neo-gráfica de Barcelona.—Festas movibles.—Festas majors.—Mercats.—Secció Astro-cómica.—Observacions atmosféricas.—Crónicas relig., etc.—Cuatre paraulas.—Nostres cromos.—Consideracions sobre la Exposició Universal de Barcelona.—Lo mes de viator.—Punaments, Qüentos, Acudits, Andáctores, Preguntas, etc.—Poesias.—Judici del any.—Las Estacions.—Lo política del dia.—La Justicia.—Qüento.—Consell.—Fotografía al natural.—Lo Nes.—Moneda social.—Tradicó.—Calendari particular.—¡Boom!—A la Sanxet de Lleó XIII.—Flamench del Clot.—Consell a un amic.—La canó d' en Torruet.—Idill.—Cansons, Epigramas, Epitafis, Cantarellas, etc.—Gosats.—Atributs de la posta negra.—Enderveilles.—Ecces.—Castelaris.—Fotografía al natural.—Barcelona y 'l sentit comú.—Excessos d' aristocracia municipal.—Lo Nes.—Moneda social.—La canó d' en Torruet.—Idill.—Barret de la mort.

Cromos.—¡Pas a la Libertat!—Situació política d' Espanya.

BO UN RAL PREU BONICH Y BARATO INVEROSÍMIL